

# **PŘÍLOHA Č. 1 K MANUÁLU PRO PROVÁDĚNÍ ŠETŘENÍ ZA ÚČELEM VYDÁVÁNÍ ROSTLINOLÉKAŘSKÝCH PASŮ U ROZMNOŽOVACÍHO MATERIÁLU OKRASNÝCH ROSTLIN**

## **INFORMACE SOUVISEJÍCÍ S PROVÁDĚNÍM ŠETŘENÍ A VYDÁVÁNÍM RL PASŮ**

### **A. DALŠÍ POVINNOSTI OPRAVNĚNÝCH PROVOZOVATELŮ A JEJICH KONTROLA ZE STRANY ÚKZÚZ**

Všichni oprávnění provozovatelé musejí mít stanovené **kritické body produkčního procesu**. Oprávněný provozovatel si o určení a monitorování těchto bodů vede záznamy po dobu nejméně tří let. Jedná se například o manipulaci s rostlinami nakoupenými od jiných pěstitelů a jejich umístování v rámci podniku, skladování použitého dřevěného obalového materiálu (palety atd.), způsob nakládání s rostlinným odpadem a podobně. Pěstitel by měl mít písemný seznam těchto bodů a vést si záznamy o jejich monitorování.

Všichni oprávnění provozovatelé musejí mít **účinný plán, podle něž se postupuje v případě podezření na výskyt nebo zjištění výskytu regulovaných ŠO**, které mají nebo mohou mít nepříznivý dopad na jejich rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty. Tento plán **nepodléhá** schvalování ze strany ÚKZÚZ.

**Plán řízení fyto-sanitárních rizik** není povinný a **podléhá** schvalování ze strany ÚKZÚZ. Tento plán umožňuje snížení četnosti kontrol provozovatele ze strany ÚKZÚZ (jinak minimálně jednou ročně). Na webu ÚKZÚZ je umístěna situace „Plán řízení rizik škodlivých organismů“, která uvádí, co má plán řízení fyto-sanitárních rizik obsahovat.

### **PŘI KONTROLE PLNĚNÍ POVINNOSTÍ OPRAVNĚNÝCH PROVOZOVATELŮ BUDE INSPEKTOREM ÚKZÚZ OVĚŘOVÁNO:**

- způsob provádění šetření pro účely vydávání rostlinolékařských pasů,
- záznamy o provedených šetřeních (možnost kontroly starších záznamů až 3 roky zpětně),
- evidence vydaných rostlinolékařských pasů (nutno uchovávat po dobu 3 let),
- soulad vydávaných rostlinolékařských pasů s rozsahem oprávnění (skupiny komodit uvedené v Jednotném registru osob),
- formát a náležitosti vydávaných rostlinolékařských pasů,
- záznamy zajišťující výsledovatelnost (možnost kontroly starších záznamů až 3 roky zpětně),
- evidence nahrazených anebo zneplatněných rostlinolékařských pasů, pokud provozovatel tuto činnost provádí,
- záznamy o stanovení a sledování kritických bodů produkčního procesu a bodů týkajících se přemísťování rostlin,
- plnění plánu řízení fyto-sanitárních rizik (pokud ho má kontrolovaný subjekt zaveden).

**Od 14. prosince 2020 bude navíc inspektorem ÚKZÚZ kontrolováno** (vstupuje v platnost [nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2019/827](#), které stanovuje další povinnosti oprávněných provozovatelů):

- účinný plán, dle kterého se postupuje v případě podezření na výskyt nebo zjištění výskytu regulovaných škodlivých organismů,
- přístup k vybavení a zařízení nezbytnému k provádění šetření,
- určení kontaktní osoby pro komunikaci s ÚKZÚZ,
- záznamy o proškolení pracovníků zapojených do provádění šetření pro vydávání rostlinolékařských pasů.

## B. NOVÁ KATEGORIZACE ŠKODLIVÝCH ORGANISMŮ

| KATEGORIE ŠO                                                         | VÝSKYT V EU                                                                 | TYP OCHRANY                                                               | ZÁVISLOST REGULACE NA KOMODITĚ                | KDE JSOU UVEDENY<br>(čísla příloh prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072) |
|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Karanténní škodlivé organismy pro EU (KŠO pro EU)</b>             | V EU se nevyskytují nebo pouze omezeně (vymezená území).                    | Územní ochrana celé EU.                                                   | Regulace nezávislá na komoditě.               | Příloha II – seznam KŠO<br><br>Příloha VIII – zvláštní požadavky pro KŠO      |
| <b>Prioritní škodlivé organismy (20 KŠO)</b>                         | 20 KŠO s nejzávažnějšími hospodářskými, sociální a environmentálními dopady |                                                                           |                                               | Příloha nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1702                  |
| <b>Karanténní škodlivé organismy pro chráněné zóny (KŠO pro CHZ)</b> | Rozšířeny pouze v části EU.                                                 | Ochrana území bez výskytu (chráněných zón – členský stát nebo jeho část). | Regulace spojena pouze s určitými komoditami. | Příloha III – seznam<br><br>Příloha X – zvláštní požadavky pro CHZ            |
| <b>Regulované nekaranténní škodlivé organismy (RNŠO)</b>             | Rozšířené v EU.                                                             | Regulace pouze u rozmnožovacího a sadebního materiálu (ochrana kvality).  | Regulace spojena pouze s určitými komoditami. | Příloha IV – seznam RNŠO<br><br>Příloha V – zvláštní požadavky pro RNŠO       |

[Seznam KŠO pro EU](#) je uveden v příloze II prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. Zvláštní požadavky týkající se karanténních škodlivých organismů (KŠO) jsou uvedeny v příloze VIII prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072.

[Seznam RNŠO](#) s kategoriemi a prahovými hodnotami je uveden v příloze IV prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. Rozmnožovacího materiálu okrasných rostlin a dalších rostlin určených k pěstování k okrasným účelům se týká část D této přílohy. Uvedené prahové hodnoty se netýkají rostlin v porostu, nýbrž rostlinného materiálu uváděného do oběhu. **Prahové hodnoty stanovené v příloze IV části D pro rozmnožovací materiál dotčených**

**okrasných rostlin a dalších rostlin k pěstování určených pro okrasné účely jsou ve všech případech 0 %.**

Zvláštní požadavky týkající se výskytu RNŠO na rozmnožovacím materiálu okrasných rostlin a dalších rostlin určených k pěstování k okrasným účelům jsou uvedeny v příloze V části C prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072.

[Seznam KŠO pro chráněné zóny](#), jejich EPPO kódy a seznam příslušných chráněných zón je uveden v příloze III prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. Seznam komodit, které musejí být opatřeny rostlinolékařským pasem pro chráněnou zónu při jejich přemísťování do chráněných zón a v rámci těchto chráněných zón je uveden v příloze XIV. Zvláštní požadavky pro chráněné zóny jsou uvedeny v příloze X. [Více informací týkajících se chráněných zón](#) lze nalézt na webu ÚKZÚZ.

Pěstitelů okrasného materiálu v České republice se týkají zejména **chráněné zóny** k zabránění šíření dvou škodlivých organismů, a to chráněná zóna pro původce korové nekrózy kaštanovníku *Cryphonectria parasitica* (k těmto chráněným zónám patří i celá Česká republika) a dále chráněná zóna pro *Erwinia amylovora* (mezi něž patří i Slovensko, s výjimkou některých okresů a obcí). Pro chráněnou zónu pro *Cryphonectria parasitica* jsou stanoveny zvláštní požadavky pro rostliny kaštanovníku (*Castanea* spp.) a dubu (*Quercus* spp.). Tyto rostliny musejí být opatřeny rostlinolékařským pasem pro chráněnou zónu s uvedením názvu škodlivého organismu „*Cryphonectria parasitica*“ nebo jeho EPPO kódu „ENDOPA“ při jejich přemísťování do České republiky i v rámci přemísťování po České republice. Rostlinolékařských pasů pro chráněnou zónu se netýká výjimka, že v případě prodeje rostlin konečným uživatelům, nemusejí být rostliny opatřeny rostlinolékařskými pasy. Pěstitelé, kteří vyvážejí hostitelské rostliny bakterie *Erwinia amylovora* do chráněných zón proti šíření této bakterie, musí mít okolo svých školek vymezenou nárazníkovou zónu a splnit další podmínky uvedené pod písmenem d) bodu 9 přílohy X prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072. Rostlinolékařským pasem pro CHZ vymezenou vůči *Erwinia amylovora* musejí být opatřeny rostliny uvedené v bodu 1 přílohy IX tohoto prováděcího nařízení.

[Seznam prioritních škodlivých organismů](#) je přílohou nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1702. **Jedná se o karanténní škodlivé organismy, jejichž potenciální hospodářský, environmentální nebo sociální dopad na území EU je mimořádně závažný. Z tohoto důvodu je jim třeba věnovat při provádění šetření mimořádnou pozornost.** Z dvaceti prioritních škodlivých organismů se sortimentu pěstovaného v okrasných školkách týkají následující: *Agrilus anxius*, *Agrilus planipennis*, *Anoplophora chinensis*, *Anoplophora glabripennis*, *Bursaphelenchus xylophilus*, *Conotrachelus nenuphar*, *Popillia japonica* a *Xylella fastidiosa*. U okrasných rostlin pěstovaných ve skleníku se mohou z prioritních ŠO vyskytnout *Anthonomus eugenii* a *Xylella fastidiosa*.

**Opatření přijatá podle čl. 30 odst. 1 nařízení 2016/2031 jsou buď zpracována do formy nařízení ÚKZÚZ o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlékání a rozšiřování příslušných ŠO anebo jsou ve formě přímo platných nařízení**

**Komise.** [Aktuální seznam těchto nařízení je publikován na webu ÚKZÚZ.](#) Okrasných rostlin pěstovaných **ve školkách** se týkají opatření proti zavlékání a šíření následujících ŠO: bakterie *Xylella fastidiosa*, tesaříka *Aromia bungii*, háďátka borovicového *Bursaphelenchus xylophilus*, tesaříků (kozlíčků) *Anoplophora chinensis* a *Anoplophora glabripennis*, houbového patogenu *Fusarium circinatum* (syn.: *Gibberella circinata*) a řasovky *Phytophthora ramorum*, která je mimo jiné původcem náhlého odumírání dubů. Na rostlinách pěstovaných **ve skleníku** se mohou vyskytnout bakterie *Xylella fastidiosa*, řasovka *Phytophthora ramorum* a Tomato brown rugose fruit virus.

[Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2020/1201 o opatřeních proti zavlékání organismu \*Xylella fastidiosa\* do Unie a proti jeho rozšiřování v rámci Unie](#) stanovuje, že stanoviště, na kterém jsou pěstovány tzv. dotčené rostliny (tj. rostliny uvedené v příloze II tohoto nařízení) musí být podrobena každoroční prohlídce provedené příslušným orgánem (ÚKZÚZ) a dle míry rizika také vzorkování a testování.